

CALIFORNIOS 2009

Californios 2009

Tradice buckaroo je produktem jedinečné doby, specifického místa a vyhraněné ideologie. Díky tomu zůstala po mnoho let utajená před zraky celého světa. Přežívala pak především na území Great Basin (Kalifornie, Nevady a Oregonu). Zde se uchovalo klasické buckaroo vybavení, tradiční horsemanship i citlivý přístup k zacházení s dobyt看em.

V roce 1999 se Gwyn Turnbull Weaver rozhodla přiblížit veřejnosti tyto ukryté poklady západu a založila tradiční buckaroo soutěž Californios Ranch Roping and Stock Horse Contest.

Vznikla tak jediná soutěž svého druhu, která se pořádá každé jaro v městečku Red Bluff v Kalifornii. Jednotlivé disciplíny napodobují běžné situace pracovního dne Buckaroo (va-que-ro). Není to klasické rodeo, neboť čas v soutěžích nehraje žádnou roli. O výsledcích soutěže rozhodují tři vysoce vážení rozhodčí, kteří pečlivě sledují práci všech členů týmu. Bodují se velikost smyčky, délka i styl hodů, práce s prověšeným lasem, kvalita horsemanshipu, práce s dobyt看em, styl i etika účastníků.

Týmy se skládají ze dvou až tří jezdců, jejichž úkolem je zalasovat tele z „rodear“ (stáda), a položit je na zem ze účelem „branding“ (značkování), nebo „doctoring“ (ošetření).

Techniky „Old California“ a Great Basin buckaroo při práci s dobyt看em jsou demonstrovány s precizností a hrdostí. Ve všech soutěžích je povinné tradiční vybavení jezdců i koní, kteří se představují ve třech disciplínách: „Hackamore“ , „Two rein“ (dvojí uždění) a „Straight up in the bridle“ (pákové uždění). Disciplíny jsou vytvořené tak, aby předvedly správný trénink a celkové zacházení s koněm i dobyt看em v původní tradici, kde čas nebyl rozhodující. Zdatnost jednotlivých buckaroo se hodnotí s ohledem na jeho schopnost spolupracovat s týmem. Měkkost a plynulost při lasování poskytuje buckaroo možnost co nejdéle setrvávat v sedle. Z toho důvodu je i většina soutěží sestavená pro týmy tří jezdců.

Three Man Team Doctoring (Ošetření týmem tří jezdců)

Tato soutěž napodobuje běžnou situaci, kdy buckaroo drží stádo v ohraďd, nebo v otevřeném prostoru. Jeden z jezdců pomalu vjede do stáda a lokalizuje „pacienta“. Citlivě při tom spolupracuje s dalšími členy týmu, kteří mu pomáhají držet stádo a připravit dobrou pozici pro zalasování a vyvedení telete. Další člen týmu pak zalasuje zadní nohy telete, při čemž nesmí rozehnat zbytek stáda. Poslední člen týmu sesedá z koně a ležícímu teleti přendává smyčku z krku na zkřížené přední nohy. Nejlepší týmy pracují jako dobře seřízený a namazaný stroj, bez ztráty jemných nuancí jež jejich práci mění v živoucí umění.

Pro disciplíny s ošetřováním se používá výhradně roční dobytek. Je živý a impulsivní a tak vyžaduje specifický repertoár smyček a hodů. „Good hands“, neboli ruce zručného buckaroo, disponují širokou škálou hodů nutnou pro práci s jakýmkoli stádem. A pouze ty nejšikovnější ruce dokáží správně pracovat s reatou. Reata je těžší než syntetické laso, dá se použít na delší vzdálenost, má více „života“ a nabízí větší variantu hodů. Reata má však i své stinné stránky. Pokud není použita správně, snadno praskne. „Reata man“ (muž s reatou) musí dobře chápat její požadavky a specifika. Musí být expertem na „running rope“ (odvíjející se laso) tak, aby dokázal včas minimalizovat trhnutí, nebo tlumit sílu statického tlaku na koně.

Two Man Team Doctoring (Ošetření týmem dvou jezdců)

Práce dvoučlenného týmu dává divákům možnost sledovat spolupráci dvou buckaroo při lasování a následném ošetření telete.

U tříčlenných týmů se jezdci při lasování střídají, aby se každý stejnou měrou podílel na výsledku. Práce dvoučlenných týmů zdůrazňuje samostatnou práci jednotlivých jezdců a jejich koňských partnerů. Jejich souhra ale i samostatnost se projevují při držení stáda a především při práci na zemi.

The Calf Branding and „The Masters“ Finals (Značkování telat a Finále mistrů)

Neexistuje jediná obdoba značkovací soutěže na Californios, kde se striktně dodržují zásady a postupy značkování z reálného světa tradičních vaquero.

Ve stádě jsou dvojice krávy s teletem. Každé tele má na zádech jinou značku. Soutěžním týmům jsou postupně odhalovány značky telat, které musí zalasovat a odvést do „branding trap“ (značkovacího prostoru vymezeného čarou na zemi). Tým lasuje celkem pět telat a to s elegancí a stylem. Pouze čtyři nejlepší týmy postupují do finále „The Masters“. Vítěz Masters tak pracoval celkem s deseti telaty, kde mu byl hodnocen každý hod a kde se mu dostalo cti změřit své síly s nejlepšími z nejlepších. Při práci s deseti telaty již neexistuje náhodná štěstěna, jen konsistentní hluboce zažitě dovednosti a zkušenosti.

„The Heritage“ Youth Competition and Team Doctoring (Soutěž juniorů a týmové ošetřování)

Tato soutěž dává dětem ve věku 7 až 14 let, možnost ukázat svou oddanost tradicím buckaroo. Každý závodník s pomocí jednoho dospělého lasuje jedno tele a je hodnocen na základě stejných kritérií jako dospělí. Dospělý člen týmu není hodnocen, což dává dětem možnost vyniknout.

Cílem této soutěže je povzbudit mladé buckaroo, aby zdokonalovali své jezdecké dovednosti. Spolu s lasováním musí předvést i několik jezdeckých manévrů, které jsou hodnoceny na základě jejich jezdeckých schopností, nikoli úrovně výcviku jejich koní.

„Big Medicine“ Bull Doctoring Finals (Vysoká Medicína)

Toto je finále celého klání. Skóre z ošetřování, značkování i značkovacího finále jsou sečtena a první čtyři týmy získávají privilegium lasovat býka. Býci stejně jako krávy a telata potřebují ošetření. V ostatních lasovacích soutěžích však nevystupují. Možnost lasovat býka je velká pocta, kterou na Californios udělují jen těm nejlepším.

Samotný býk je vypuštěn do arény a tříčlenný tým buckaroo jej musí položit plynulým, humánním a ekonomickým způsobem. Býci se nesmí dusit ani jinak trápit. Často lasují všichni tři členové týmu. Přidává se hod na přední nohu. Body z „Vysoké Medicíny“ se přidávají k celkovému skóre. Tým z nejvyšším bodovým ziskem má tak ze sebou lasování sedmnácti telat ve věkovém rozmezí od ročků až po dospělé býky.

The Stock Horses (Rančerstí koně)

Do této soutěže mohou vstoupit jen koně, kteří se již představili v některé z lasovacích disciplín. Hodnotí se tři základní kategorie zlatých dní kalifornského horsemana, Hackamore, Two Rein a Bridle. Soutěž se skládá ze tří částí. „Rodear“ (práce se stádem), kde kůň předvede své schopnosti „cuttovat“ (oddělovat tele od stáda). Kůň klidně vstupuje do stáda a odděluje jedno předem určené a jedno náhodně vybrané tele. Druhá část se skládá z úloh, kde předvádí stopy, spiny, kruhy a přeskoky. Odtud volně pokračuje do třetí části, kde provede „boxing“ (držení telete na stěně), „fence work“ (vedení telete po stěně spojené s obraty) a „circling“ (vedení telete na kruzích). Nakones přijde zalasování a ošetření. Soutěžící zalasuje tele za krk, zatímco jeden z rozhodčích provede zalasování zadních nohou. Kůň a jeho jezdec tak pracují na zemi společně při držení a ošetření telete.

Pravý kalifornský rančerský kůň vzniká pod širým nebem a zaslouží si nekonečný obdiv pro svou universálnost, oddanost a ochotu pracovat. Těmto koním a jejich kvalitám obětovali své životy kalifornští bukkaroo usilující každý den o dosažení dokonalosti. Tato cesta se stala světlem a smyslem života v divokém a nejistém světě kde žili.

Toto DVD vzniklo v Nakladatelství HARMONY s.r.o.
v roce 2009 za podpory firem:
Ranch28 s.r.o.
M-Bricol s.r.o.
Bricol s.r.o.
Stavebniny Beránek s.r.o.

Veškeré další koněmilné knihy a DVD najdete na internetové adrese: www.nakladatelstviharmony.cz

Copyright©2009 Nakladatelství HARMONY s.r.o.
Photo©2009 Václav Bořánek, Bára Bořánková
Design©2009 Karolína Bořánková
Kamera©2009 Peter Dobeš